

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว

ชาวต่างชาติ

1. เพศ
2. อายุ
3. สถานภาพสมรส
4. ระดับการศึกษา
5. อาชีพ
6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน
7. รายได้ของครัวเรือน
8. ภูมิลำเนา

ปัจจัยที่มีผลต่อการท่องเที่ยวอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

1. ด้านผลิตภัณฑ์

- ความสวยงามและความหลากหลายของสถานที่ท่องเที่ยว
- เทศกาล ประเพณี และศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น
- แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ และพิพิธภัณฑ

2. ด้านราคา

- ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวสอดคล้องกับงบประมาณที่มีอยู่

3. ด้านสถานที่

- สิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยว
- ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว

4. ด้านการส่งเสริมการตลาด

- การประชาสัมพันธ์ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
- การประชาสัมพันธ์ของสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัดแม่ฮ่องสอน

5. ด้านบุคลากร

- อธิษาศัยและความเป็นมิตรไมตรีของคนในท้องถิ่น

พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวต่างชาติ

1. วัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยว
2. จำนวนครั้งที่เดินทางมาท่องเที่ยว
3. การจัดการในการท่องเที่ยว
4. บุคคลที่ร่วมเดินทางในการท่องเที่ยว
5. ลักษณะของการเดินทางมาท่องเที่ยว
6. แหล่งท่องเที่ยวที่เดินทางไปเที่ยว
7. สถานที่พักแรม
8. ระยะเวลาที่ใช้ในการท่องเที่ยว
9. ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว
10. พาหนะที่ใช้ในการเดินทาง
11. การกลับมาท่องเที่ยวในอนาคต

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่างชาติในการท่องเที่ยวอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

1. อธิษาศัยของคนในท้องถิ่น
2. สิ่งดึงดูดทางธรรมชาติ
3. สิ่งดึงดูดทางวัฒนธรรม
4. ความคุ้มค่าของเงินที่จ่าย
5. ความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว
6. การคมนาคมและติดต่อสื่อสาร
7. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
8. อาหารไทย
9. สถาปัตยกรรมไทย
10. คุณภาพในการให้บริการของธุรกิจเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
11. การประชาสัมพันธ์ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและอื่นๆ

3.1 รูปภาพกรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

จากกรอบแนวคิดดังกล่าวเป็นการศึกษาข้อมูลทั่วไปถึงปัจจัยที่มีผลต่อการท่องเที่ยวอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่งประกอบด้วยปัจจัย ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านสถานที่ ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านบุคลากรและยังทำการศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติซึ่งประกอบด้วย วัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยว จำนวนครั้งที่เดินทางมาท่องเที่ยว การจัดการในการท่องเที่ยว รวมถึงการศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่างชาติในการท่องเที่ยวอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

3.2 แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา

การประมาณค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มาท่องเที่ยวอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยใช้แบบจำลองสมการถดถอยในการพยากรณ์ค่าใช้จ่ายต่างๆของนักท่องเที่ยวที่มีคุณลักษณะต่างๆประกอบด้วย 7 ตัวแปรคือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ย ระยะเวลาในการพำนักเฉลี่ย และการกลับมาท่องเที่ยวซ้ำ

$$EXP = b_0 + b_1 \text{ Female} + b_2 \text{ Age} + b_3 \text{ Bachelor} + b_4 \text{ Private} + b_5 \text{ Income} + b_6 \text{ Time} + b_7 \text{ Repeat} + E_1$$

โดยที่

EXP = ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนของนักท่องเที่ยว (เหรียญสหรัฐ/ครั้ง)

b_0 = ค่าคงที่ (constant)

$b_1 - b_7$ = ค่าสัมประสิทธิ์

Female = ตัวแปรหุ่นของเพศของนักท่องเที่ยว
เท่ากับ 1 เมื่อกลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิง
เท่ากับ 0 เมื่อกลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชาย

Age = อายุของนักท่องเที่ยว (ปี)

Bachelor = ตัวแปรหุ่นของการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า
เท่ากับ 1 เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า
เท่ากับ 0 เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีระดับการศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาตรี

Private = ตัวแปรหุ่นอาชีพพนักงานรัฐและเอกชน
เท่ากับ 1 เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีอาชีพพนักงานรัฐและเอกชน
เท่ากับ 0 เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีอาชีพอื่นๆ

Income = รายได้ของนักท่องเที่ยวโดยเฉลี่ยต่อเดือน (เหรียญสหรัฐ)

Time = ระยะเวลาที่พำนักเฉลี่ย (วัน)

Repeat = ตัวแปรหุ่นของการกลับมาท่องเที่ยวซ้ำของนักท่องเที่ยวต่างชาติ
เท่ากับ 1 เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีการกลับมาท่องเที่ยวซ้ำ
เท่ากับ 0 เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีการมาท่องเที่ยวครั้งแรก

E_1 = ค่าความคลาดเคลื่อน

3.3 สมมติฐานในการศึกษา

การประมาณค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้ตั้งสมมติฐานในการศึกษา ดังนี้

1. เพศของนักท่องเที่ยว(Female) จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่านักท่องเที่ยวเพศชายมีค่าใช้จ่ายมากกว่าเพศหญิง (แอน โครนิเวล, 2555) ในการวิจัยครั้งนี้คาดว่านักท่องเที่ยวเพศชายมีค่าใช้จ่ายมากกว่าเพศหญิง
2. อายุของนักท่องเที่ยว (Age) อายุมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว หมายความว่าเมื่อนักท่องเที่ยวมีอายุมากขึ้นจะมีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวมากขึ้น
3. การศึกษา (Bachelor) จากการศึกษาทบทวนงานวิจัยพบว่าการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่ามีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวมากกว่าการศึกษาระดับอื่นๆ (แอน โครนิเวล, 2555) ในการวิจัยครั้งนี้คาดว่านักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่ามีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวมากกว่าการศึกษาระดับอื่นๆ
4. อาชีพ (Private) จากการศึกษาเอกสารวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าผู้ที่ประกอบอาชีพพนักงานเอกชนมีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวมากกว่าอาชีพอื่นๆ (แอน โครนิเวล, 2555) ในการวิจัยครั้งนี้คาดว่าผู้ที่ประกอบอาชีพพนักงานเอกชนมีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวมากกว่าอาชีพอื่นๆ
5. รายได้ของนักท่องเที่ยว (Income) จากการศึกษาทบทวนงานวิจัยพบว่ารายได้เป็นตัวแปรสำคัญและความสัมพันธ์เชิงบวกกับค่าใช้จ่ายเพื่อการท่องเที่ยว (แอน โครนิเวล, 2555) ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้คาดว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้เพิ่มขึ้นจะมีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นด้วย
6. ระยะเวลาพำนักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยว (Time) จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยจะมีระยะเวลาพำนักประมาณ 2-3 วัน และนักท่องเที่ยวต่างชาติจะมีระยะเวลาพำนักมากกว่า 7 วัน (นัฐพงศ์ กุมา, 2549) ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้คาดว่าระยะเวลาพำนักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวเฉลี่ยมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว
7. การกลับมาท่องเที่ยวซ้ำ (Repeat) จากการศึกษาเอกสารวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า การกลับมาท่องเที่ยวซ้ำมีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวมากกว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวครั้งแรก (สวรรยา วัฒนศิริเสรีกุล, 2554) ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้คาดว่า การกลับมาท่องเที่ยวซ้ำมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว

3.4 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้

ประชากรที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้คือ กลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มาท่องเที่ยวอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน จากสถิติจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติของสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดแม่ฮ่องสอนปีล่าสุดคือปี 2553 ซึ่งมีจำนวน 120,405 คน และจากข้อมูลของเจ้าหน้าที่ศูนย์การท่องเที่ยวจังหวัดแม่ฮ่องสอนสัดส่วนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มาอำเภอปายอยู่ที่ร้อยละ 60 ดังนั้นจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มาท่องเที่ยวอำเภอปาย ในปี 2553 มีจำนวน 72,243 คน ส่วนตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ กำหนดจำนวนตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณของ Yamane (1973) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

โดยที่

n = ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่มาท่องเที่ยวจังหวัด

แม่ฮ่องสอนจำนวน 72,243 คน

e = คือความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง ในที่นี้กำหนดให้เท่ากับ 0.05

สามารถคำนวณได้ดังนี้

$$n = \frac{72,243}{1+72,243(0.05)^2}$$

$$n = 397.797$$

ในที่นี้ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ราย โดยจะทำการเลือกตัวอย่างแบบบังเอิญจากนักท่องเที่ยวต่างชาติที่พักในโรงแรม สถานประกอบการธุรกิจนำเที่ยว บูทแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ธนาคารกรุงไทย สาขาปาย และตามแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

3.5 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา จะทำการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล 2 แหล่ง ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้จากการเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยวต่างชาติ ปัจจัยที่มีผลต่อการมาท่องเที่ยวอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มาท่องเที่ยวอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน
2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนนักท่องเที่ยว รายได้จากการท่องเที่ยว ผลิตภัณฑ์ประจำจังหวัด ได้จากการค้นคว้าเอกสาร วารสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสารสนเทศออนไลน์ จากหน่วยงานต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นต้น

3.6 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ซึ่งประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้

1) ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ส่วนบุคคลต่อเดือน รายได้ของครัวเรือนต่อเดือน ภูมิลำเนาของนักท่องเที่ยว

2) ปัจจัยที่มีผลต่อการเดินทางมาท่องเที่ยว ประกอบด้วย 5 ปัจจัย คือ 1.ด้านผลิตภัณฑ์ ได้แก่ ความสวยงามและความหลากหลายของสถานที่ท่องเที่ยว เทศกาล ประเพณีและศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ และพิพิธภัณฑสถาน 2. ด้านราคา ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวสอดคล้องกับงบประมาณที่มีอยู่ 3. ด้านสถานที่ ได้แก่ สิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยวและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของแหล่งท่องเที่ยว 4. ด้านการส่งเสริมการตลาด ได้แก่ การประชาสัมพันธ์ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา และบริษัทนำเที่ยว 5. ด้านบุคลากร ได้แก่ ทัศนคติและความเป็นมิตรไมตรีของคนในท้องถิ่น

พฤติกรรมมาท่องเที่ยว ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยว จำนวนครั้งที่เดินทางมาท่องเที่ยว การจัดการในการท่องเที่ยว บุคคลที่ร่วมเดินทางในการท่องเที่ยว ลักษณะของการเดินทางมาท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวที่เดินทางไปเที่ยว สถานที่พักผ่อน ระยะเวลาที่ใช้ในการท่องเที่ยว ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว พาหนะที่ใช้เดินทาง และการกลับมาท่องเที่ยวในอนาคต

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ประกอบด้วย 11 ปัจจัย คือ 1. ทัศนคติของคนในท้องถิ่น 2. สิ่งดึงดูดทางธรรมชาติ 3. สิ่งดึงดูดทางวัฒนธรรม 4. ความคุ้มค่าของเงินที่จ่าย 5. ความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว 6. การคมนาคมและติดต่อสื่อสาร 7. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน 8. อาหารไทย 9. สปาและนวดแผนไทย 10.

คุณภาพในการให้บริการของธุรกิจเกี่ยวกับการท่องเที่ยว 11. การประชาสัมพันธ์ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและอื่นๆ

3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่ท่องเที่ยวอำเภอปาย พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวต่างชาติในการท่องเที่ยวอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา ซึ่งประกอบไปด้วย ความถี่และร้อยละ

ส่วนการวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อการท่องเที่ยวและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอปาย ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยให้กลุ่มตัวอย่างให้น้ำหนักความสำคัญแบบ Likert Scale ดังนี้

ระดับความสำคัญ/ความพึงพอใจ	ระดับคะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

จากนั้นคะแนนที่ได้มาหาเฉลี่ย แล้วแปลความหมายของระดับคะแนน ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
4.51-5.00	มีผล/ความพึงพอใจมากที่สุด
3.51-4.50	มีผล/ความพึงพอใจมาก
2.51-3.50	มีผล/ความพึงพอใจปานกลาง
1.51-2.50	มีผล/ความพึงพอใจน้อย
1.00-1.50	มีผล/ความพึงพอใจน้อยที่สุด

ส่วนการประมาณการค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มาท่องเที่ยวอำเภอปาย ทำการวิเคราะห์โดยใช้ Ordinary Least Squares (OLS)